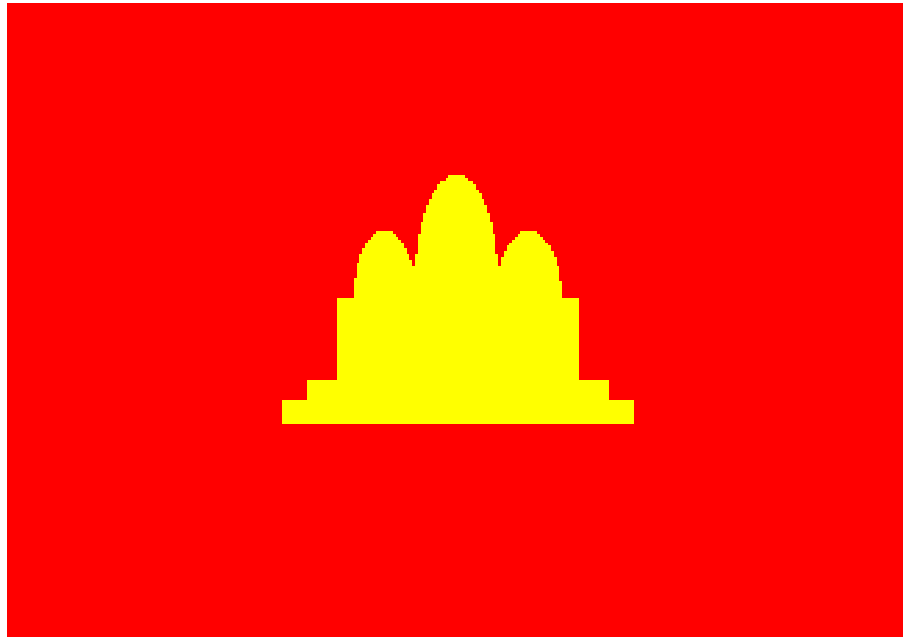

រដ្ឋធម្មនុញ្ញ
កម្ពុជារប្រជាធិបតេយ្យ

មហាសន្និធានជាតិ លើកទី ៣
អនុម័តិ កាលពីថ្ងៃ ១៤ ធ្នូ ១៩៧៥
ប្រកាសប្រើជាផ្លូវការ នៅថ្ងៃ ៥ មករា ឆ្នាំ ១៩៧៦

សំណូមពរជាមូលដ្ឋាន និងជាពិសិដ្ឋ

របស់

ប្រជាជន កម្មករ កសិករ ពលករ

ផ្សេងទៀត ហើយនិង យុទ្ធជន

និង កម្មាភិបាល

នៃ កងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជា

ដោយយោងទៅតាម តួនាទីសំខាន់ របស់ប្រជាជន ពិសេសប្រជាជន កម្មករ កសិករក្រ កសិករកណ្តាលថ្នាក់ក្រោម និងស្រទាប់ពលករផ្សេងទៀត នៅជនបទនិង ទីក្រុងដែលមាន ចំនួនជាង ៩៥ ភាគរយ នៃប្រជាជាតិកម្ពុជាទាំងមូល ដែលបានទទួលបន្ទុកសង្គ្រាមរំដោះជាតិ រំដោះប្រជាជនធ្ងន់សែនធ្ងន់ជាងគេបំផុត ធ្វើពលិកម្មសែនធំធេងជាងគេបំផុតទាំងអាយុជីវិត ទាំងទ្រព្យសម្បត្តិ ទាំងមនោសញ្ចេតនា បរិសមរក្ខមិមុខ គ្មានស្រាកស្រាន្ត គ្មានឈប់ឈរ ហើយលះបង់កូនចៅ ប្តីសិរាបម៉ឺនរាប់សែននាក់ ទៅប្រយុទ្ធនៅសមរក្ខមិមុខគ្មានរុញរាអ្វី ទាំងអស់ ។

ដោយយោងទៅតាមពលិកម្មដ៏ធំធេងរបស់កងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជាទាំងបីប្រភេទ ដែល ប្រយុទ្ធ អង់អាចក្លាហាន ប្រយុទ្ធទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ទាំងប្រាំងទាំងវស្សា ទ្រាំទ្រលំបាកវេទនា សព្វបែបយ៉ាង ខ្វះស្បៀង ខ្វះថ្នាំសង្កូវ ខ្វះសំលៀកបំពាក់ ខ្វះគ្រាប់រំសេវ ខ្វះសព្វ ខ្វះគ្រប់ ក្នុងសង្គ្រាមរំដោះជាតិ រំដោះប្រជាជនដ៏សន្ទោសន្ទៅ ។

ដោយយោងទៅតាមសំណូមពររបស់ប្រជាជនកម្ពុជាទាំងមូល និងរបស់កងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជាទាំងមូល ដែលចង់បានប្រទេសកម្ពុជា ឯករាជ ឯកភាព សន្តិភាព អព្យាក្រឹត មិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធណា អធិបតេយ្យ ក្នុងបូរណភាពដែនដីរបស់ខ្លួន ក្នុងសង្គមជាតិមួយ មានសុភមង្គល ស្មើភាពគ្នា យុត្តិធម៌ និងប្រជាធិបតេយ្យពិតប្រាកដ គ្មានអ្នកមាន គ្មានអ្នកក្រ គ្មានវណ្ណៈជិះជាន់គេ គ្មានវណ្ណៈត្រូវគេជិះជាន់ គឺជាសង្គមមួយ ដែលប្រជាជនទាំងអស់រស់នៅ សុខដុមរមនា ក្នុងមហាសាមគ្គីជាតិទាំងមូល ហើយរួមគ្នាប្រកបការងារពលកម្ម បង្កបង្កើន ផលកសាងប្រទេស និងការពារប្រទេសទាំងអស់គ្នា ។

ដោយយោងទៅតាមសេចក្តីសម្រេច របស់មហាសន្និបាតជាតិពិសេស សម័យប្រជុំថ្ងៃ ២៥-២៦ និង ២៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៧៥ ដែលបានប្រកាសជាឧទ្យារិក ទទួលស្គាល់និងគោរព តាមសំណូមពរខាងលើនេះ របស់ប្រជាជនទាំងមូល និងរបស់កងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជាទាំងមូល រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃប្រទេសកម្ពុជា មានខ្លឹមសារ ដូចតទៅ ៖

ជំពូក ១

អំពី របបរដ្ឋ

មាត្រា ១ ៖

រដ្ឋកម្ពុជា ជារដ្ឋមួយឯករាជ ឯកភាព សន្តិភាព អព្យាក្រឹត មិនចូលបក្ស សម្ព័ន្ធណា អធិបតេយ្យ ប្រជាធិបតេយ្យ ក្នុងបូរណភាពដែនដីរបស់ខ្លួន ។

រដ្ឋកម្ពុជា ជារដ្ឋរបស់ប្រជាជន កម្មករ កសិករ និងពលករកម្ពុជាផ្សេងទៀតទាំងអស់ ។

រដ្ឋកម្ពុជា មានឈ្មោះជាផ្លូវការថា ៖ **"កម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ"**

ជំពូក ២

អំពី របបសេដ្ឋកិច្ច

មាត្រា ២ :

មធ្យោបាយផលិតកម្មសំខាន់ៗជាទូទៅ ជាកម្មសិទ្ធិរួមរបស់ប្រជាជន និងជាកម្មសិទ្ធិ
រួមរបស់ប្រជាជនសមូហភាព ។

រីឯរបស់របរប្រើប្រាស់ ប្រចាំថ្ងៃ ស្ថិតនៅជាកម្មសិទ្ធិផ្ទាល់របស់ឯកជន ។

ជំពូក ៣

អំពី របបវប្បធម៌

មាត្រា ៣ :

វប្បធម៌របស់ប្រទេសកម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ មានលក្ខណៈជាតិ ប្រជាជន និងចម្រើន
ស្អាតស្អំ ដើម្បីបំរើភារកិច្ចការពារប្រទេស និងកសាងប្រទេសកម្ពុជាឱ្យបានរុងរឿងសំបូរ
សប្បាយ ។

វប្បធម៌ថ្មីនេះ ប្រឆាំងដាច់ខាត នឹងវប្បធម៌ពុករលួយប្រតិកិរិយា របស់វណ្ណៈជិះជាន់
ផ្សេងៗ និងរបស់អាណានិគមនិយម ចក្រពត្តិនិយម នៅកម្ពុជា ។

ជំពូក ៤

អំពី របបដឹកនាំ និងធ្វើការងារ

មាត្រា ៤ :

កម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ អនុវត្តរបបសមូហភាព ក្នុងការដឹកនាំ និងធ្វើការងារ ។

ជំពូក ៥

អំពី អំណាចធ្វើច្បាប់

មាត្រា ៥ :

អំណាចធ្វើច្បាប់ ជាអំណាចរបស់សភាតំណាងប្រជាជន កម្ពុករ កសិករ និង ពលករ កម្ពុជាផ្សេងទៀតទាំងអស់ ។

សភានេះ មានឈ្មោះជាផ្លូវការថា : **“សភាតំណាងប្រជាជនកម្ពុជា”**

សភាតំណាងប្រជាជនកម្ពុជា មានសមាជិកទាំងអស់ ២៥០ នាក់ តំណាងឱ្យ ប្រជាជន កម្ពុករ កសិករ និងពលករកម្ពុជាផ្សេងទៀត ហើយនិងតំណាងឱ្យកងទ័ពបដិវត្ត កម្ពុជា ។ គឺ :

- តំណាងកសិករ : ១៥០ នាក់
- តំណាងកម្ពុករ និងពលករផ្សេងទៀត : ៥០ នាក់
- តំណាងកងទ័ពបដិវត្ត : ៥០ នាក់

មាត្រា ៦ :

សមាជិកសភា តំណាងប្រជាជនកម្ពុជា ត្រូវបានប្រជាជនជ្រើសតាំងឡើង ដោយការ បោះឆ្នោតទូទាំងប្រទេស ដោយផ្ទាល់ និងដោយសម្ងាត់ ក្នុងរយៈកាល ៥ ឆ្នាំ មួយដង ។

មាត្រា ៧ :

សភាតំណាងប្រជាជន មានភារៈសំរេចច្បាប់ និងកំណត់មាតិកាសេចក្តីយោបាយផ្សេងៗ ក្នុង ប្រទេស និងក្រៅប្រទេស របស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

ជំពូក ៦

អំពី អង្គការអនុវត្តច្បាប់

មាត្រា ៨ :

រដ្ឋាភិបាល ជាអង្គការមានភារកិច្ចអនុវត្តច្បាប់ និងអនុវត្តមាតិកាយោបាយទាំងអស់របស់សភាតំណាងប្រជាជនកម្ពុជា ។

រដ្ឋាភិបាល ត្រូវជ្រើសតាំងឡើងដោយសភាតំណាងប្រជាជនកម្ពុជា ហើយត្រូវទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុង ចំពោះមុខសភាតំណាងប្រជាជនកម្ពុជា ក្នុងកិច្ចដំណើរការទាំងអស់របស់ខ្លួន ទាំងក្នុងប្រទេស ទាំងក្រៅប្រទេស ។

ជំពូក ៧

អំពី តុលាការ

មាត្រា ៩ :

តុលាការ ជាតុលាការរបស់ប្រជាជន តំណាងយុត្តិធម៌របស់ប្រជាជន ការពារយុត្តិធម៌របស់ប្រជាជន ការពារសិទ្ធិ សេរីភាពប្រជាធិបតេយ្យរបស់ប្រជាជន ហើយផ្ដន្ទាទោសដល់គ្រប់សកម្មភាព ដែលប្រឆាំងនឹងរដ្ឋ របស់ប្រជាជន ឬដែលលើសនឹងច្បាប់រដ្ឋរបស់ប្រជាជន ។

តុលាការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ត្រូវសភាតំណាងប្រជាជនជ្រើសរើស និងតែងតាំង ។

មាត្រា ១០ :

ប្រភេទល្មើសច្បាប់រដ្ឋប្រជាជន មានដូចតទៅ :

- ចំពោះ ប្រភេទសកម្មភាពប្រឆាំង និងបំផ្លិចបំផ្លាញ ដែលមានលក្ខណៈជាខ្មែរ

សង្វាក់ ហើយគ្រោះថ្នាក់ដល់រដ្ឋរបស់ប្រជាជន ត្រូវផ្ដន្ទាទោសកំរិតខ្ពស់បំផុត ។

- ចំពោះប្រភេទល្មើស ក្រៅពីប្រភេទខាងលើ ត្រូវអប់រំកសាងក្នុងក្របខណ្ឌអង្គការ
រដ្ឋ ឬក្នុងក្របខណ្ឌអង្គការប្រជាជន ។

ជំពូក ៨

អំពី គណៈប្រធានរដ្ឋ

មាត្រា ១១ :

កម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ មានគណៈប្រធានរដ្ឋមួយ ជ្រើសរើស និងតែងតាំងឡើង
ដោយសភាតំណាងប្រជាជនកម្ពុជា ក្នុងរយៈកាល ៥ ឆ្នាំម្តង ។

គណៈប្រធានរដ្ឋ មានភារៈតំណាងឱ្យរដ្ឋកម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ នៅក្នុងប្រទេស
និងក្រៅប្រទេស ក្នុងក្របខណ្ឌរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ហើយនិងតាមច្បាប់
និងតាមមតិសម្រេចរបស់សភាតំណាងប្រជាជនកម្ពុជា ។

គណៈប្រធានរដ្ឋ មានសមាសភាពដូចតទៅ :

- ប្រធាន ១ រូប
- អនុប្រធានទី ១ ១ រូប
- អនុប្រធានទី ២ ១ រូប

ជំពូក ៩

អំពី សិទ្ធិ និងករណីយកិច្ច

របស់ប្រជាជនកម្ពុជាម្នាក់ៗ

មាត្រា ១២ :

ប្រជាជនកម្ពុជា គ្រប់រូប មានសិទ្ធិជីវភាពពេញទី ខាងសំភារៈ ខាងស្មារតី និងខាង វប្បធម៌ ដែលត្រូវបានកែប្រែឱ្យរីកចម្រើនកាន់តែខ្ពស់ឡើងជានិច្ច ។ ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់រូប សុទ្ធតែត្រូវបានធានាអះអាងខាងជីវភាពទាំងអស់ ។

- កម្មករគ្រប់រូប ជាម្ចាស់រោងចក្រ ។
- កសិករគ្រប់រូប ជាម្ចាស់ស្រែចំការ ។
- ពលករផ្សេងទៀត មានសិទ្ធិមានការងារធ្វើទាំងអស់ ។ ភាពគ្មានការងារធ្វើ

មិនមានដាច់ខាត ក្នុងកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

មាត្រា ១៣ :

ត្រូវមានសមភាពពេញទី រវាងប្រជាជនកម្ពុជាទាំងអស់ ក្នុងសង្គមកម្ពុជាមួយស្មើ ភាព យុត្តិធម៌ ប្រជាធិបតេយ្យ សុខដុមរមនា មានសុភមង្គល ក្នុងមហាសាមគ្គីជាតិទាំងមូល ដើម្បីការពារប្រទេស និងកសាងប្រទេសទាំងអស់គ្នា ។

បុរស នឹង នារី ស្មើភាពគ្នាពេញទី សើគ្រប់វិស័យទាំងអស់ ។ មិនអនុញ្ញាត ឱ្យមានប្រពន្ធច្រើន និង ប្តីច្រើនឡើយ ។

មាត្រា ១៤ :

ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់រូប មានករណីយកិច្ច ការពារប្រទេស និងកសាងប្រទេស ទាំងអស់គ្នា តាមសមត្ថភាព និងលទ្ធភាពរបស់ខ្លួន ។

ជំពូក ១០

អំពី រដ្ឋធានី

មាត្រា ១៥ :

រដ្ឋធានីរបស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ គឺ ភ្នំពេញ ។

ជំពូក ១១

អំពី ទង់ជាតិ

មាត្រា ១៦ :

ទង់ជាតិកម្ពុជា មានរូបភាព និងខ្លឹមសារដូចតទៅ :

ផ្ទៃក្រហម មានរូបប្រាសាទកំពូលបីពណ៌លឿង នៅចំកណ្តាល ។

ផ្ទៃក្រហម ជានិមិត្តរូប នៃចលនាបដិវត្ត ការប្រយុទ្ធមោះមុត អង់អាចក្លាហាន ក្នុង ការរំដោះជាតិ ការពារជាតិ និងកសាងជាតិកម្ពុជា របស់ប្រជាជនកម្ពុជា ។

ប្រាសាទពណ៌លឿង ជានិមិត្តរូបនៃប្រពៃណីជាតិ និងប្រជាជនកម្ពុជា ដែលជាអ្នក ការពារប្រទេស ជាអ្នកស្ថាបនាប្រទេសឱ្យបានថ្កុំថ្កើនរុងរឿង ។

ជំពូក ១២

អំពី សញ្ញាជាតិ

មាត្រា ១៧ :

សញ្ញាជាតិ គឺមានប្រព័ន្ធគ្លីស្រែ និងប្រឡាយទឹក ជានិមិត្តរូបនៃកសិកម្ម ជឿនលឿន មានរោងចក្រ ជានិមិត្តរូបនៃឧស្សាហកម្ម មានកម្រងកូរស្រូវ ជាស្នែងក្របីព័ទ្ធពីក្រៅ ហើយ មានអក្សរ កម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យនៅពីក្រោម ។

ជំពូក ១៣

អំពី គ្លេងជាតិ

មាត្រា ១៨ :

គ្លេងជាតិ នៃកម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ គឺ : "១៧ មេសា មហាជោគជ័យ"

ជំពូក ១៤

អំពី កងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជា

មាត្រា ១៩ :

កងទ័ពបដិវត្តកម្ពុជា ទាំងបីប្រភេទ ស្រួច តំបន់ ឈូប ជាកងទ័ពរបស់ ប្រជាជន ដែលយុទ្ធជន យុទ្ធនារី កម្មាភិបាល ជាកូនចៅរបស់ប្រជាជន កម្មករ កសិករ ពលករកម្ពុជា ផ្សេងទៀត ការពាររដ្ឋអំណាច របស់ប្រជាជនកម្ពុជា ការពារកម្ពុជា ឯករាជ ឯកភាព សន្តិភាព អព្យាក្រឹត មិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធណា អធិបតេយ្យ ប្រជាធិបតេយ្យ ក្នុងបូរណភាព

ដែនដី ហើយទន្ទឹមនឹងនេះ រួមចំណែកកសាងប្រទេសឱ្យផ្តុំផ្គុំឡើងរុងរឿង លើកស្ទួយជីវភាព
ប្រជាជន ឱ្យបានរីកចម្រើន និងសំបូរសប្បាយជាលំដាប់ ។

ជំពូក ១៥

អំពី សិទ្ធិខ្លាចជំនឿ និង សាសនា

មាត្រា ២០ :

ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់រូប មានសិទ្ធិជឿជំនឿ ឬសាសនាណាក៏បាន ហើយក៏មានសិទ្ធិ
មិនមានជំនឿអ្វី ឬក៏មិនជឿសាសនាណាក៏បាន ។

មិនអនុញ្ញាតឱ្យមានសាសនាប្រតិកិរិយា ដែលបំផ្លិចបំផ្លាញកម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ
និងប្រជាជនកម្ពុជា ដាច់ខាត ។

ជំពូក ១៦

អំពី នយោបាយក្រៅប្រទេស

មាត្រា ២១ :

កម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ មានសុឆន្ទៈដ៏មោះមុត ចង់មានចំណងមិត្តភាពយ៉ាង
ជិតស្និទ្ធ ជាមួយប្រទេសទាំងអស់ ដែលមានព្រំដែនជាប់ជាមួយខ្លួន ហើយនិងជាមួយប្រទេស
ជិតឆ្ងាយទាំងអស់ លើសកលលោក តាមគោលការណ៍ គោរពអធិបតេយ្យភាព និងបូរណ
ភាពដែនដីគ្នា ទៅវិញទៅមក ដាច់ខាត ។

កម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវនយោបាយឯករាជ សន្តិភាព អព្យាក្រឹត មិន
ចូលបក្សសម្ព័ន្ធណា មិនអនុញ្ញាតឱ្យបរទេសណាតាំងមូលដ្ឋានសឹក នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ដាច់ខាត តស៊ូដាច់ខាតនឹងការជ្រៀតជ្រែកគ្រប់បែបយ៉ាង ពីខាងក្រៅ មកក្នុងកិច្ចការផ្ទៃក្នុង ប្រទេសកម្ពុជា តស៊ូដាច់ខាតនឹងអំពើវិន្ទងរូងនា ឈ្លានពានគ្រប់បែបយ៉ាងពីខាងក្រៅមកលើ ប្រទេសកម្ពុជា ទោះជាវិន្ទងរូងនា ឬឈ្លានពានខាងយោធាក្តី ខាងនយោបាយក្តី ខាងវប្បធម៌ក្តី ខាងសេដ្ឋកិច្ចក្តី ខាងសង្គមកិច្ចក្តី ខាងទូត ឬតាមរូបភាពយកនាមថាមនុស្សធម៌ក្តី ។

កម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ មិនជ្រៀតជ្រែកដាច់ខាត កិច្ចការផ្ទៃក្នុងប្រទេសណា ទាំងអស់ ។ កម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ គោរពដាច់ខាត លក្ខការណ៍ដែលប្រទេសនីមួយៗ មានអធិបតេយ្យភាព និងមានសិទ្ធិអំណាច ចាត់ចែងនិងសំរេចកិច្ចការប្រទេសខ្លួន ដោយខ្លួន ឯងពេញទី គ្មានការជ្រៀតជ្រែកពីខាងក្រៅ ។

កម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ ស្ថិតនៅក្នុងមហាគ្រួសារ ប្រទេសមិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធណា ដាច់ខាត ។

កម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ ខិតខំបង្កើនសាមគ្គីភាព ជាមួយប្រជាជនតិរលោក នៅ អាស៊ី អាហ្វ្រិក អាមេរិកឡាទីន ហើយនិងប្រជាជន ដែលស្នេហាសន្តិភាព និងយុត្តិធម៌ ក្នុងសកលលោកទាំងមូល ជួយឧបត្ថម្ភគ្នាទៅវិញទៅមកយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការតស៊ូនឹងចក្រពត្តិ និយម អាណានិគមនិយមចាស់ ថ្មី ដើម្បីឯករាជភាព សន្តិភាព មិត្តភាព ប្រជាធិបតេយ្យ យុត្តិធម៌ និងវឌ្ឍនភាព ពិតប្រាកដនៅលើសកលលោក ។